جۆکەر .. ئەو فیلمەی زۆتر لە ملیار دۆلار داهتی بوو … حەیدەر عەبدولڕەحمان

دایکم ئامۆژگاری دەکردم هەمیشە زەردەخەنە بەسەر لێومەوە بێت و بەختەوەربم، بۆیە دەبێت تەنیا ئامانجێکم ئەوە بێت کەخۆشی و پێکەنین بۆ جیهان دەستەبەر کەم..

ئەمە دیالۆگێکی (ئارسەر فلیك) ی قۆشمەبازە لەفیلمی (جۆکەر) کە فیلمێکی ئەمریکیە لەدەرهێنانی (تود فلیبس) و پاڵەوانیەتی (خواکین فینیکس) ە کەبۆ ئەمساڵ لەفیستیڤاڵی ئۆسکاری سینەمایی دا بوو بەناودارترین فیلمی سەردەم و بۆ 9 خەڵاتی ئۆسکار پاڵێوراو سێ لەو خەڵاتانەی بەدەست هێنا، لەوانە: خەڵاتی باشترین ئەکتەر بۆ (خواکین فینیکس) و خەڵاتی باشترین موزیکی وێنەیی درا بە (هیلدۆر گونادوتیر) و خەڵاتی باشترین دیزاینی جلوبەرگ ، جگە خەڵاتی (شێری زێڕین) لە فیستیڤاڵی ڤینیسیای سینەمایی.

فیلمەکە بۆ یەکەم جار لەمێژووی سینەمادا بوو بەخاوەنی زۆرترین داهات و زۆتر لە یەك ملیار دۆلاری بە دەست هێنا، پێشتر لەچەندین فیستیڤاڵدا نمایش کراوە، لەوانە لەفیستیڤاڵی ڤینیسیا، تۆرنتۆ، نیۆیۆرك، هامبۆرگ، زیورخ، بەڵام دوای نمایش کردنی لەئۆسکارو بە دەست هێنانی خەڵاتەکان فیلمەکە کەوتە قۆناغێکی تر لەسەرکەوتن و بەدەست هێنانی داهات.

ئاراستەی فیلمەکە:

فیلمەکە گوتارێکی مرۆیی بەخۆیەوە هەڵدەگرێت و دەیەوێت بڵێت زۆر جاران کۆمەڵگا لەبری ئەوەی هەوڵ بۆ بونیاتنانەوەی مرۆڤ و چارەسەری گرفتەکانی بدات، کەچی مرۆڤ ناچار دەکات بەرەو رووخان و تاوانکاری بچێت، لەئەنجامی بەکەم زانین و سوکایەتی پێکردن و قۆرخ کردنی تاك بەرەو ژێر دەستەیی و دۆڕاندنی بەها مرۆییەکانی.

فیلمەکە دەڵێت: هەندێ جار مرۆڤ لەدڕەندە بۆ بەزەیی تر دەبێت و بەدەست بەخوێن بوون و رق نەبێت ناتوانێت لەکۆمەڵگادا جێی خۆی بکاتەوە، تەنها لەرێگەی دڵ رەقی دەتوانیت هەبیت..بەمەش بەهایەك بۆ مرۆڤ بەجێ ناهێڵێ لەسەردەمی نوێ دا .

چیرۆکی فیلمەکە لەرەسەندا دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی 1981 کاتێ (ئارسەر فلیك) ی ئەکتەری کۆمێدی و لیبۆکی ئاهەنگەکان لەگەڵ دایکە نەخۆشەکەی لەشاری غوسام دەژین .

ئارسەر دووچاری نەخۆشیەکی ئەقڵی بێتەوە، ئەم نەخۆشیە وای لێ دەکات ناوە ناوە بەبێ هۆ و لە کاتی نەگونجاودا لەخۆیەوە پێبکەنێ ، بۆ چارەسەریش پشت بەخزمەتگوزاریەکانی حکومەت ببەستێت.
هەمیشە هەست بە بێ نرخ بوون و لاوازی خۆی دەکات، ئەو ئامانجەی دایکی فێری کردووە بۆ ئەوەی پێکەنین و ئاسوودەیی بەخەڵکی ببەخشێت هیچ نرخ و بەهایەکی نیە لەکۆمەڵگایێکی دڵ رەقدا، رۆژێکیان کاتێ لە شەقامێکی غوسام دروشمێکی هەڵگرتووە للایەن چەند گەنجێکی سەرە رێ گاڵتەی پێ دەکەن و ئازاری دەدەن، بۆیە راندال ـ ی هاوڕێ ی دەمانچەیەکی دەداتێ بۆ ئەوەی لەو حاڵەتانەدا بەرگری لەخۆی بکات..
کاتێ لەنمایشێکی نەخۆشخانەیەکی منداڵاندا نمایش پێشکەش بەنەخۆشەکان دەکات، ئارسەر دەمانچەکەی لە گیرفانیدا دەکەوێتە خوارەوە، ئەمە دەبێتە هۆی ئەوەی لەکارەکەی دوور بخرێتەوە، بە تایبەت دوای ئەوەی (راندال)ی هاوڕێ ی درۆی ئەوەی بۆ هەڵدەبەستێ کە (ئارسەر) دەمانچەکەی لێ کڕیووە، بۆیە بەخەفەتباری کارەکەی بەجێ دێڵێ و سواری شەمەندەفەرێك دەبێت سێ گەنجی تێدایە، ئەو سێ گەنجە شەڕ بەژنێك دەفرۆشن و گاڵتەی پێ دەکەن، (ئارسەر) لەو کاتەدا پێکەنینە نائاساییەکە دەیگرێ، لەمەدا سێ گەنجەکە توڕە دەبن و دەیانەوێ لێی بدەن، بەڵام (ئارسەر) وەك بەرگری کردنێك دوو لەوان دەکوژێ، پاشان دوای سێیەمیان دەکەوێ تا نەیکوژێ وازی لێ ناهێنێ.
ئەم هەواڵە وروژێنەرە لە میدیاکاندا بڵاو دەبێتەوە، شاری غوسام دەخرۆشێنێ، زۆرێك دڵخۆشن پێی بە تایبەت هەژارو نەدارەکان، زۆرێکیش پێی دڵتەنگن وەك دەوڵەمەندەکان، ئەوەتا (تۆماس واین) باسی ئەوە دەکات و دەڵێت ئەوانەی بەخیلی بەکەسانی سەرکەوتوو دەبەن لیبۆکەکانن.
لەوێوە خۆ نیشاندان دژی دەوڵەمەندەکانی غوسام دەست پێدەکات، بۆیە هەموو خۆنیشاندەرەکان دەمامکی لیبۆکەکانی چەشنی ئارسەر لە بەر دەکەن، ئەمە وا دەکات حکومەت دەرمانی چارەسەر لە (ئارسەر) ببڕێ .
دواتر کارەکانی (ئارسەر) دەبێتە هۆی ئەوەی ئاژاوە لەهەموو شارەکەدا سەر هەڵبدات و لەئەنجامدا تۆماس و هاوسەرەکەی بکوژرێن، ئارسەریش زێتر روو لەتاوانەکانی بکات و دایکی خۆی بخنکێنێ و راندالی هاوڕێشی بە دڵرەقترین شێوە خەڵتانی خوێن بکات، پاشان بەهۆی کوشتنی پێشکەش کاری نمایشەکان لەناو هۆڵی شانۆدا ئاسەر رادەکات، بەڵام دواتر لەلایەن پۆلیسەوە دەستگیر دەکرێت، ئارسەر لەپەجەرەی ئۆتۆمبیلی پۆلیس ئەو خۆ نیشاندانە گەورەیە دەبینێ کە سەراپای شاری گرتۆتەوە ، دەست دەکات بەپێکەنین، لەو کاتەدا ئۆتۆمبیلێکی فریاکەوتنی نەخۆشخانە خۆی بەئۆتۆمبیلی پۆلیس دا

دەکێشێ و ئارسەر رزگار دەکەن، ئەو کاتە خوێن لەشێوەی پێکەنین بەسەر روخساریدا دەرژێ، هاوکوف لەگەڵ دروشمی حێ نشاندەران و را دەکات لەدوایەوە شوێن پێیەکانی بخوێن دەردەکەوێ .

(خواکین فینیکس) گەورەترین ئەکتەری سەردەم:

بەپێی بۆچوونی رەخنەگران (خواکین فینیکس) ئەدایەکی ئەوتۆی لە فیلمەکەدا کردووە، کە بەپێی قسەی ئەوان ئەدای وا سەرسوڕهێنەر دووبارە نابێتەوە، بۆیە ناوی ئەکتەری سەردەمی لێندراوە.

ئەو ئەکتەرە ماوەیەکی زۆر خەریکی خۆ ئامادەکردن بووە بۆ بینینی رۆڵی (ئارسەر) سەرەتاش لەوە دەستی پێکردووە، کە لەش و لارێکی گونجاو بۆ خۆی دروست بکات کە لە لەشولاری (جۆکەر) گونجاو بێت بۆ ئەمەش 23 کیلۆگرامی لە کێشی خۆی دابەزاندووە.

هەروا چەندین توێژینەوەی لەسەر هەڵبژاردنی شێوەی پێکەنینی نەخۆشە دەروونیەکانی پێکەنین کردووە، ویستویەتی وێنەی کاراکتەرێك نیشان بدات ، کە جیاواز بێت لە جۆکەرەکانی تر، چەند کتێبێکی خوێندۆتەوە دەربارەی تیرۆری سیاسی، تا لە شێوەی ئەم جۆرە کوشتارییە رابێت.

خواکین ـ لەدیمانەیەکی تەلەفزیۆنی دا دوای ئەو سەرکەوتنەی لە فیلمی جۆکەر بەدەستی هێنا گوتی : تا ئێستا چەندین فیلم لەژێر ئەو ناونیشانە ئەنجام دراوە، بەڵام ئێمە ئارەزوومان بوو فیلمێکی جیاواز بکەین کە لە هەموو فیلمەکانی تری لەم جۆرە جیاواز بێت، بۆیە ئێمە پێویستیمان بەجۆرێك لەئازادی دان بەخۆمان هەبوو، ئەم ئەرکە بۆ(تود) زۆر گرنگ بوو کە نووسەری سینارێکە بوو، من کە تێکست و سینارێکەم خوێندەوە هەستم کرد کە پێشتر شتی وام نەخوێندۆتەوە.

ئەو رۆڵە بۆمن جێگەی بایەخ بوو کە بزانم چۆن (ئارسەر) لە (جۆکەر) دا بەرجەستە بکەم، بەتایبەت زمانی جەستە لای ئارسەر ، وەك کەسێکی هەمیشە شڵەژاو،کە هەست بە دەستەپاچەیی و نەمانی ئەمان دەکات، لەگەڵ ئەو جۆکەرەی هەست بەئاسوودەی تەواو دەکات بەرامبەر بەخۆی، بۆیە بۆ ئێمە گرنگ بوو بتوانین ئەو دوو لایەنە لەکەسایەتی دا بەگرنگ وەربگرین,

کە لێی دەپرسن : پێگەکانی وێنە گرتنت چۆن بینی؟ وەك غوتام سیتی؟

دەڵێت : بەڵێ نیۆیۆرك ، زۆر سەرنج راکێش بوو، ئێمە لەشوێنی زۆر گرنگ فیلمەکەمان وێنە گرت، ئەو شوێنانەی بۆ وێنە گرتن دروستیان کردبوو زۆر گرنگ و سەرنج راکێش بوون، لەبەر ئەوەی ئەکتەر توانستی خۆی لەئەداو نواندندا لە دەوروبەری خۆی وەردەگرێت و لەگەڵیدا ئاوێتە دەبێت،

لێی دەپرسن : لە منداڵیدا تا چەند هۆگری کتێبی وێنەدار بوویت ؟ هەستت دەکرد وێنەی ئەو کەسایەتیانە ببێتە مایەی هۆگر بوونی خەڵکی

پێیانەوە؟
دەڵێ : بەڵێ لەمنداڵی زۆر خۆم سەرقاڵی کۆکردنەوەی وێنەی ئەو کەسایەتیانە دەکرد.
– کاتێ فیلمەکە پێش کەش بەجەماوەرێکی جیهانیی کرا، تۆ هەستت چی بوو؟
– من لە دوا دە خولەکی کۆتایی فیلمەکە هاتم، بۆیە فیلمەکەم نەبینی، حەزم نەدەکرد لەو کاتەدا لەسینەما بم و لەگەڵ بینەردا دانیشم، رەنگە من وەك تۆ نەتوانم تەماشای فیلمەکە بکەم، چونکە لەگەڵ هەر دیمەنێکدا، دەبوا هەناسەی ئەوە هەڵکێشم کە فیلمەکە ئاوا بواو ئاوا نەبوایە، بۆیە ئەمە بۆ من خۆش نەبوو.
موزیکی وێنەیی فیلمەکە:
لە پێش بۆکۆی موزیکی وێنەیی دا موزیك خەڵاتی ئۆسکاری بەدەست هێناو رەخنەگران وای بۆ دەچن کە بەشێك لەفاکتەرەکانی سەرکەوتنی فیلمەکە موزیکە، بەتایبەت بۆ بەرجەستە کردنی دیمەنە وروژێنەرەکانی ترس و تاوان، لەوانەش پارچە موزیکی (کۆڵ می جۆکەر) کە خاتوو(هیلدر جونادوتیر) ئامادەی کردووە.
رەخنەگران و جۆکەر :
دوای نمایش کردنی فیلمی جۆگەر بیرو رای جیا جیای زۆر دەربارەی فیلمەکە دەوروژان، خواکین – ی پاڵەوانی فیلمەکە دەگێڕێتەوە کە دوای نمایش کردنی فیلمەکە بۆ یەکەم جار منداڵ و خوشك و براکانی خۆمم لەگەڵ دابوون، کە گەڕینەوە ماڵەوە گوێم لەبیروراکانیان گرتبوو هەر یەکەو بەشێوەیەك باسیان لێوە دەکردو منیش گوێم لێ گرتبوون، دڵ خۆش بووم بەوەی بیروراکان لێکتر جودا بوون.
بەهەمان شێوە بەشێك لە رەخنەگرەکان پێیان وا بوو فیلمەکە هانی ئاژاوەگێڕی دەدا، چونکە جۆکەر کە کەسێکی لە یاسا دەرچووە، کۆنترۆلی خۆی لەدەست دەدات، لەئەنجامی ئەو فشارە دەروونیانەی دەخرێتە سەری، بۆیە لەزۆربەی هۆڵەکانی سینەما رێگایان بەبینەر نەدا ماسك لەگەڵ خۆیاندا ببەنە هۆڵی سینەما لەترسی ئاژاوە نانەوەی بینەران.
دەرهێنەرە فیلمەکە دەڵێت: من ئەو جیاوازیەم لەبیروارادا پێ خۆشە، دەربارەی هەر پرسێك لەفیلمەکەدا چونکە پێم وایە ئەم جیاوازییە لەقازانجی ئێمە دایە، من مەبەستم نەبووە خەڵك هان بدەم بۆ توندو تیژی، یان کردەوەکانی ئارسەر نوێ کەمەوە.
هەروەها (کۆمەڵەی فیلمی ئەمریکی) فیلمی جۆکەری تەرخان کرد تەنها بۆ بە تەمەنەکان، چونکە فیلمەکە زۆر دیمەنی توندوتیژی و تاوان و خوێنی تێدایە.
رۆژنامەی (دیلی میل) ی بەریتانی دەڵێت: زۆر لەبینەران لەهەموو

جیهاندا لەکاتی نمایشدا رایان کردۆتەوە دەرەوە بەهۆی دیمەنە تاوانکارییەکان و داوایان کردووە فیلمەکە رابگیرێ، هەندێ لەهۆڵەکانیش هەڕەشەیان لێ کراوە بەراگرتنی فیلمەکە.
بینەرێك کە هۆڵی سینەمای بەجێ هێشتبوو لەکاتی نمایش دا دەڵێت : فیلمەکە ئەوەندە کاری لێ کردم بەشێوەیەکی سایکۆلۆژی ئەقڵی بینەر دەگۆڕێت، چی نەمابوو منیش ببم بەئاژاوەگێڕو تاوانبارێك بۆیە زوو هۆڵەکەم بەجێ هێشت.

حەیدەر عەبدولڕەحمان